

Április 29-én részleges napfogyatkozás lesz. A fogyatkozás Észak-Magyarországon 0,62, Dél-Magyarországon 0,68 lesz. A jelenség tehát látványos lesz, ezért ajánljuk, hogy mindenki, aki teheti, figyelje meg.

A megfigyeléseknél a Nap-észlelések megszokott gyakorlata szerint kell eljárni. Okuláron át történő észleléskor peremblendét és sötét üveget vagy napokulárt kell használni. Ha a fogyatkozást be akarjuk mutatni, a legcélszerűbb a kivetítéses módszer.

Azoknak, akik a fogyatkozást részletesen kívánják tanulmányozni, néhány ötlettel szeretnénk segíteni.

a/ A távcső okulárján át látott képet lerajzoljuk és a pontos idő feltüntetésével sorozatba rendezzük.

Az okuláron át végzett megfigyelések során figyeljük meg, hogy mikor történik meg egy-egy napfolt eltűnése, vagy felbukkanása. Ha távcsövünk megfelelő méretű, akkor a Hold peremének alakzatait is megfigyelhetjük.

b/ Fényképfelvételek készítése.

A fotóamatőrök egy filmkockára is készíthetnek sorozatfelvételt, ha olyan gépük van, amelynél a zárat filmtovábbítás nélkül is lehet működtetni. A megfigyelés úgy történjen, hogy előzetesen kikísérletezett expozíciós idővel és szinszűrő kombinációval 5-10 percenként készítünk egy-egy expozíciót a szilárdan rögzített fényképezőgépünkkel.

A felvételeket természetesen megfelelő gyújtótávolságra kell készíteni.

ságu teleobjektivekkel /350 - 1000 mm/ is elkészíthetjük.

Nagyobb méretű napképet fotózhatunk, ha gépünkkel a kivetítő ernyőn látható képet fényképezzük le. Ebben az esetben a felvételek időpontját úgy is rögzíthetjük, hogy közvetlenül a kivetítő ernyőn látható napkép mellé helyezünk egy pontosan járó órát.

c/ A fogyatkozás kísérőjelenségeinek megfigyelése. Egyszerű, fotózásnál használatos megvilágításmérővel vizsgálhatjuk a megvilágítás változását. A műszert ne a Nap felé irányítsuk, hanem valamilyen napsütötte, világos felületre. A leolvasásokat 5-10 percenként végezzük el. Az időpontok és a megvilágításmérő kitéréseinek ismeretében felrajzolhatjuk a megvilágításváltozás grafikonját.

Hasonló módon végezhetjük el egy érzékeny /! / hőmérővel a hőmérsékletváltozás megfigyelését is.

Nem tartozik ugyan a csillagászati megfigyelések közé, de érdemes figyelmet szentelni környezetünk reakcióira: az emberek, állatok viselkedésének változásaira.

Azoknak, akik nem rendelkeznek Csillagászati Évkönyvvel, közöljük a fogyatkozás adatait.

Az 1976. április 29-i napfogyatkozás magyarországi adatai:

Állomáshely	Első kontaktus	Legnagyobb fázis	Utolsó kontaktus
Sopron	10 ^h 5,4 ^m	11 35,5 0,626	13 7,9
Szombathely	10 4,4	11 35,0 0,637	13 8,4
Nagyecenk	10 5,5	11 35,5 0,628	13 8,2
Tihany	10 5,2	11 37,1 0,653	13 11,3
Baja	10 4,9	11 38,5 0,682	13 14,4

Budapest	10 ^h 8,0 ^m	11 39,6	0,646	13 12,9
Piszkéstető	10 10,3	11 41,7	0,642	13 14,3
Miskolc	10 11,8	11 43,3	0,643	13 15,6
Gyula	10 9,3	11 43,4	0,681	13 18,3
Debrecen	10 11,9	11 44,7	0,661	13 18,1

. . .

Egyszerű, fából készíthető parallaktikus állvány
leírása

A mellékelt ábrán egy gyakorlatilag fából készült távcsőállvány látható. A legtöbb amatőr számára -tapasztalataink szerint - a távcső állványának elkészítése a legnehezebb feladat. Az eddigi állvány megoldások főként vas-munkákban való jártasságot és ilyen jellegű műhelyt igényelnek. A famunkák azonban egyrészt kisebb szakértelmet, másrészt egyszerűbb felszerelést kívánnak.

Az ábrán látható távcső egy 18 cm-es csőbe szerelt 15-16 cm-es tükörrel rendelkezik. A tükörtartó fából készült, de elkészíthető műanyagból vagy alumíniumból is. Az okulár fix elhelyezésű, az élességállítás az okulártartó segédtükrötartó komplexum elcsúsztatásával történik. A villa, ha elegendően vastag faanyagból készül, az amatőrígyényeknek megfelelő rezgésmentes beállítást tesz lehetővé. A finommozgások megoldása egyszerű, de a célnak messzemenően megfelel. A részletes tervdrajzok közlését a következő számunkban kezdjük el.

Irodalom: Werner Nehls: Einfache parallaktische
Montierung in Holzbauweise.
/Veröffentlichung der Wilhelm-Foerster-
Sternwarte, Berlin/